

SŁOWO WSTĘPNE

Leksykon prawa finansowego jest pierwszym tego typu opracowaniem informacyjnym zawierającym nie tylko, w ułożonych alfabetycznie krótkich jednostkach tekstowych, definicje nominalne z zakresu trudniejszego słownictwa, lecz także podstawową wiedzę z dziedziny prawa finansowego. Publikacja nie jest wyczerpującym kompendium wiedzy ze wspomnianej dziedziny. Jest jedynie zwróceniem uwagi na doniosłe znaczenie obowiązujących pojęć. Autorzy prezentują najbardziej podstawowe, ich zdaniem, pojęcia występujące na gruncie obowiązującego prawa finansowego.

Szczególny charakter prawa finansowego należy łączyć przede wszystkim z istotą zjawisk będących przedmiotem regulacji prawnych z tego zakresu. Prawo finansowe to ogół regulacji prawnych obejmujących procesy gromadzenia i wydatkowania środków pieniężnych na określone cele. Wkracza ono zarówno w sferę publiczną, jak i niepubliczną. Prawo finansowe obejmujące sferę publiczną przyjęto określać publicznym prawem finansowym. Podstawowym elementem wyróżniającym publiczne prawo finansowe jest prawnoekonomiczne pojęcie własności. W ścisłym znaczeniu własność publiczna to własność podmiotów prawa publicznego, czyli państwa, jednostek samorządu terytorialnego i zakładów publicznych. Publiczne prawo finansowe jest dziedziną niezwykle obszerną, złożoną, a nawet skomplikowaną. Nie ma przy tym jednorodnego charakteru, ponieważ w ramach publicznego prawa finansowego można wyróżnić zwłaszcza prawo: walutowe, budżetowe, podatkowe, celne, bankowe, dewizowe, ubezpieczeniowe. Trzeba też dostrzec pojawienie się nowego działu prawa finansowego, jakim jest prawo rynku finansowego. Regulacje prawne tego rodzaju znacznie wykraczają poza prawo krajowe. W grę bowiem wchodzi rynek finansowy Unii Europejskiej i konieczność zapewnienia jego stabilności oraz bezpieczeństwa. Regulacje prawne obejmujące procesy gromadzenia i wydatkowania środków pieniężnych sfery niepublicznej można określić niepublicznym prawem finansowym. Występują tu różne kategorie podmiotów, zwłaszcza osoby fizyczne, przedsiębiorcy pry-

watni, przedsiębiorstwa i banki państwowe, partie polityczne, fundacje, stowarzyszenia, kościoły i związki religijne.

Oddany do rąk Czytelników *Leksykon prawa finansowego* należy traktować jako podstawowy element edukacji z dziedziny prawa finansowego. Jest on przeznaczony przede wszystkim dla studentów mających ów przedmiot w programie studiów prawniczych. Niewątpliwie będzie on również pomocą przy studiowaniu przedmiotu finanse na kierunkach ekonomii i zarządzania. Należy przypuszczać, że będzie mógł być wykorzystany także w zakresie stosowania prawa finansowego przez sądy i organy administracji finansów publicznych różnego szczebla.

Leksykon prawa finansowego został opracowany przez pracowników Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego oraz pracowników Wydziału Prawa Wyższej Szkoły Administracji i Biznesu w Gdyni. Prowadzą oni badania naukowe i zajęcia dydaktyczne z zakresu prawa finansowego od wielu lat. Myślą przewodnią podjęcia prac nad *Leksykonem* było powierzenie Autorom przygotowania tych haseł, które mieszczą się w tematyce prowadzonych przez nich badań naukowych. Nie zawsze to się udawało. Niemniej zostały one opracowane samodzielnie przez każdego z Autorów. W pełni też czują się oni odpowiedzialni za ich treść. Do rąk Czytelników oddajemy drugie, poprawione i uaktualnione wydanie tego opracowania.

Prof. zw. dr hab. Andrzej Drwiłło
Gdańsk, maj 2015 r.